

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลยเอก สราวุฒิ ธาราธร จำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำ ที่ อ. ๔๗๑๗/๒๕๕๓ ของศาลฎีกา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่ โดยมีรายละเอียดตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด กองคดียาเสพติด กอง ๓ เป็นโจทก์ฟ้อง จำเลยเอก สราวุฒิ ธาราธร จำเลยที่ ๑ นายก้องเกียรติ เจียรนันท์ จำเลยที่ ๒ นางกนกวรรณ ธาราธร จำเลยที่ ๓ และพลทหารชง โหมงอ่วม จำเลยที่ ๔ ต่อศาลอาญาในฐานะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยร่วมกันผลิต และมีวัตถุประสงค์ในประเภทที่ ๒ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเพื่อขายโดยไม่ได้รับอนุญาต และเกินปริมาณที่รัฐมนตรีกำหนด ระหว่างการพิจารณาคดี จำเลยที่ ๒ ถึงแก่ความตาย สิทธิภาคี อาญาฆ่าฟ้องระงับ ศาลจำหน่ายคดีของจำเลยที่ ๒ ออกจากสารบบความ

๒. ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ มีความผิดตามพระราชบัญญัติ วัตถุประสงค์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖ (๗ ทวิ) มาตรา ๑๓ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๑๐๖ ทวิ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ การกระทำของจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งมีอัตราโทษเท่ากันให้ลงโทษฐานผลิตวัตถุประสงค์ในประเภท ๒ จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการ กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิด ตามพระราชบัญญัติ มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ จำคุก คนละ ๔๕ ปี คำรับสารภาพของจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวน เป็นประโยชน์ แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๘ จำคุก จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ คนละ ๓๐ ปี ยกฟ้องจำเลยที่ ๓ ริบเมทแอมเฟตามีนของกลาง

๓. จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอาญาสรุปว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นข้าราชการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ” เพราะจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ แม้จะเป็นข้าราชการ แต่ก็มีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หากจะต้องรับโทษก็ควรได้รับโทษเท่าบุคคลทั่วไป ส่วนจำเลยที่ ๔ เป็นเพียงพลทหารถูกเรียกเข้าประจำการตามกฎหมายเพียง ๒ ปี ไม่ใช่ข้าราชการประจำ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จำเลย ที่ ๔ จึงไม่อยู่ในบทบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการทหาร กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้นตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด พิพากษายืน

๔. จำเลยที่ ๑ ฎีกาสรุปว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นข้าราชการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ไม่สามารถนำมาเพิ่มโทษจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นข้าราชการทหารได้ ศาลฎีกาพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เห็นว่า คดีนี้ศาลอุทธรณ์ยกบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติมาตรการ ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัย ชี้ขาดคดี จำเลยที่ ๑ ฎีกาโต้แย้งว่า บทบัญญัตินี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ใช้บังคับไม่ได้ ศาลฎีกาเห็นว่า ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีนี้จำต้องใช้บทบัญญัตินี้ดังกล่าว วินิจฉัยคดี จึงเป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงให้การพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และให้ส่งปัญหาที่จำเลยที่ ๑ โต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๖๔ บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ

มาตรา ๒๖๔ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือ คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และ ส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของ ศาลอันถึงที่สุดแล้ว

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๑๐ กรรมการหรืออนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายเกี่ยวกับ ยาเสพติด เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาลหรือ สภาท้องถิ่นอื่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจผู้ใด กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือกระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษ เป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ได้พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลฎีกาส่งเรื่องมาให้ศาล รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ ศาลฎีกาส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จึงเป็นกรณีที่เข้าบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นวินิจฉัยต่อไปมีว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ที่บัญญัติให้เพิ่มอัตราโทษ (ต้องระวางโทษเป็นสามเท่า) แก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นข้าราชการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่ เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ บัญญัติว่า “บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ” พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ เป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐว่า บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป แต่อาจถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้แตกต่างไปจากบุคคลทั่วไปได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ ส่วนพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มีเหตุผลในการประกาศใช้คือ “เพื่อให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายดังกล่าวขึ้นโดยเฉพาะ” โดยมีสาระสำคัญกำหนดมาตรการต่างๆ ไว้เป็นการเฉพาะหลายประการ เพื่อการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนหนึ่งคือบทกำหนดโทษที่กำหนดไว้หนักกว่าปกติ ทั้งในส่วนของบุคคลทั่วไปและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดพยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ” ซึ่งต่างจากการพยายามกระทำความผิดทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๐ ที่ได้รับโทษเพียงสองในสามของโทษในความผิดสำเร็จ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดอัตราระวางโทษ แก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งเป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ซึ่งโดยปกติเมื่อบุคคลผู้ใดกระทำความผิดอาญาย่อมจะต้องถูกดำเนินคดีตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ส่วนบุคคลใดจะต้องรับโทษสถานใด เพียงใดนั้นเป็นเรื่องที่กฎหมายในเรื่องนั้นๆ กำหนดตามสมควรให้ได้สัดส่วนกับสถานะ ความรู้ผิดชอบหรือความชั่วของผู้กระทำความผิด และผลกระทบต่อสังคม เพื่อความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด เมื่อทหารหรือตำรวจเป็นบุคคลที่มี

ภาระหน้าที่ในการรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชน ซึ่งจะต้องยึดระเบียบกฎหมายและนโยบายของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ และโดยที่พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ฯ นี้ มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ เพื่อให้การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น การกำหนดโทษข้าราชการทหาร ตำรวจ ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเสียเองเป็นสามเท่า ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น จึงเป็นมาตรการเฉพาะเพื่อให้การปราบปรามผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติดอันเป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพและชีวิตของมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ ทหาร หรือตำรวจ ต้องรักษาวินัยและมีจรรยาบรรณที่จะไม่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เนื่องจากทหาร หรือตำรวจคือกลไกของรัฐในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้งเป็นผู้มีอำนาจ และอิทธิพลมาก หากทหาร หรือตำรวจมีส่วนร่วมมือหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก็จะทำให้ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไม่ได้ผล ประกอบกับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติด ล้วนเป็นความผิด ที่อุกฉกรรจ์ จึงมีความจำเป็นต้องระวางโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นทหาร หรือตำรวจหนักกว่าประชาชนทั่วไป หลักการดังกล่าวจึงมีเหตุผลสนับสนุนว่า ทหารที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องถูกลงโทษ แตกต่างจากบุคคลทั่วไป แม้จะเป็นการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐต่างไป จากบุคคลทั่วไป แต่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับวินัย และ จรรยาบรรณ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ยอมให้กระทำได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติมาตรการในการ ปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๔

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ